

Stödmanual 3

Åtgärder vid hedersrelaterat våld och förtryck

Stödmanualen är framtagen för möte med vårdtagare från 18 års ålder.

Beakta att den som utövar våld själv kan vara utsatta för hot och påtryckningar för att kontrollera och hota närstående. Dessa våldsutövare ska också erbjudas hjälp och stöd för att komma ur sin situation.

Var uppmärksam på brott mot barn

- [Könsstympning - omskärelse av flickors underliv, 1177 Vårdguiden](#)
- [Könsstympning av flickor - Rikshandboken i barnhälsovård](#)
- [Barn- och tvångsäktenskap, Hedersförtryck.se](#)

Kontakter

Under [Kontakter för hjälp och stöd](#) på Vårdgivarwebben finns direktlänkar till de halländska kommunernas socialtjänst, familjerådgivning, polis, kvinnojourer, nationella stödtelefonen för hedersförtryck mm.

Mötet med vårdtagaren

- Vårdtagaren ska ses som den viktigaste informationskällan och expert på sin egen individuella situation.
- Oavsett om vårdtagaren är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck eller själv utsatt närstående ska frågan om det finns barn under 18 år i familjen ställas.

Orosanmälan för barn under 18 år som riskerar att fara illa

- Vid misstanke om brott mot barn där hedersrelaterat våld misstänks, ska varken vårdnadshavare eller annan släkt informeras om anmälan
- Rådgör med socialtjänsten.
- Lämna alltid en skriftlig orosanmälan [Orosanmälan - rutin och blankett](#)
- Om läget är akut, ring och lämna orosanmälan. Komplettera med skriftlig anmälan i efterhand.

Utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck

Samtalet med vårdtagaren

- Ställ följdfrågor kring det som vårdtagaren beskriver.
- Den som är utsatt för hedersrelaterat våld är inte alltid medveten om att hen är utsatt för något brottsligt.
- Informera om socialtjänstens uppdrag och vad de erbjuder för hjälp och stöd för våldsutsatta. I [Kontakter för hjälp och stöd](#) på Vårdgivarwebben finns direktmlänkar till de till de halländska kommunernas socialtjänst, familjerådgivning, polis, kvinnojourer, nationella stödtelefonen för hedersförtryck mm.
- Utsatta personer kan vara rädda för repressalier om de berättar om sin situation. Hotet mot den som redan är utsatt kan bli allvarigare om familjen får veta att hen vänt sig till utomstående för hjälp. Även personer som den utsatta inte känner kan kontrollera vad den utsatta gör och befinner sig.
- Beakta vikten av samtycke från patient över 18 år och överrapportering till vårdgrannar.
- Orosanmälan för barn under 18 år i familjen som riskerar att fara illa.

Vårdtagare som är i behov av omedelbart skydd eller stöd

- Vet den eller de som utövat våldet att hen varit på besök hos er just idag?
- Känns det otryggt/tryggt att återvända hem?
- Har våldet ökat i omfattning och svårighetsgrad den sista tiden?
- Vid partnerrelation - är hen i en separationsprocess?
- Känner sig hen hotad om dödligt våld?
- Har hen haft tankar eller planer på att ta sitt liv?
- Är hen orolig för att föras ut ur landet?
- Syskon eller andra familjemedlemmar som är utsatta?
- Vid akut behov av skydd kontakta polis och socialtjänst/socialjour
- Vid osäkerhet konsultera socialtjänst, polis/åklagare, utan att röja personens identitet

Vårdtagare som inte är i behov av omedelbart skydd eller stöd

- Informera om socialtjänstens uppdrag samt vilken hjälp och vilket stöd som finns för personer som är våldsutsatta [Kontakter för hjälp och stöd](#)
- Hänvisa eller vid behov hjälp vårdtagaren att ta kontakt
- Samverka internt/externt för att kunna ge det bästa stödet, efter samtycke från vårdtagare om hen är över 18 år
- Boka in återbesök för att följa upp. Kom överens med vårdtagaren hur hen vill bli kontaktad

Sekretessbrytande bestämmelser

Beakta hälso- och sjukvårdens möjlighet att [bryta sekretess](#) om patienten utsatts för ett grövre brott men själv inte vill polisanmäla.

Själv utsatt/utsätter närstående för hedersrelaterat våld och förtryck

Det hedersrelaterade våldets kollektiva karaktär gör att gränserna mellan offer och förövare kan vara otydliga.

Samtalet med vårdtagaren

- Ställ följdfrågor kring det som vårdtagaren beskriver.
- När en vårdtagare uppger att hen utsatt närstående för hedersrelaterat våld kan hen själv ha varit hotad och tvingats att kontrollera, begränsa, kränka och kanske även utsatt en närstående för fysiskt våld.
- Informera om socialtjänstens uppdrag och vad de erbjuder för hjälp och stöd för våldsutsatta och dem som utsatt närstående för våld. I [Kontakter för hjälp och stöd](#) på Vårdgivarwebben finns direktlänkar till de till de halländska kommunernas socialtjänst, familjerådgivning, polis, kvinnojourer, nationella stödtelefonen för hedersförtryck mm.
- Samtliga halländska kommuner erbjuder stöd och hjälp till våldsutövare.
- Utsatta personer kan vara rädda för repressalier om de berättar om sin situation. Hotet mot den som redan är utsatt kan bli allvarigare om familjen får veta att hen vänt sig till utomstående för hjälp. Även personer som den utsatta inte känner kan kontrollera vad den utsatta gör och befinner sig
- Beakta vikten av samtycke från patient över 18 år och överrapportering till vårdgrannar.
- Orosanmälan för barn under 18 år som riskerar att fara illa.

Sekretessbrytande bestämmelser

Beakta hälso- och sjukvårdens möjlighet att [bryta sekretess](#) om patienten utsatts för ett grövre brott men själv inte vill polisanmäla.

Gör en bedömning av säkerhet och akut risk för ytterligare våldsutövande

- Vårdtagare som berättat om att hen utsatt närstående för våld kan ha tvingats till det och själv vara utsatt.
- Vid partnerrelation - är hen i en separationsprocess?
- Har hen haft tankar eller planer på att ta sitt liv?

Våldsutövare som själv är pressad/tvingad att kontrollera/utöva våld mot närstående och är i omedelbart behov av skydd eller stöd

- Vet familjen/släkten/gruppen om att hen varit på besök hos er just idag?
- Känns det otryggt/tryggt att återvända hem?
- Har våldet ökat i omfattning och svårighetsgrad den sista tiden?
- Känner sig hen hotad om dödligt våld?
- Har hen haft tankar eller planer på att ta sitt liv?
- Är hen orolig för att föras ut ur landet?
- Syskon eller andra familjemedlemmar som är utsatta?
- Vid akut behov av skydd kontakta polis och socialtjänst/socialjour
- Vid osäkerhet konsultera socialtjänst, polis/åklagare, utan att röja personens identitet

Vårdtagare som inte är i behov av omedelbart skydd eller stöd

- Informera om socialtjänstens uppdrag samt vilken hjälp och vilket stöd som finns för personer som är våldsutsatta [Kontakter för hjälp och stöd](#)
- Hänvisa vid behov eller hjälp vårdtagaren att ta kontakt
- Samverka internt/externt för att kunna ge det bästa stödet, efter samtycke från vårdtagare om hen är över 18 år
- Boka in återbesök för att följa upp. Kom överens med vårdtagaren hur hen vill bli kontaktad